

3) Novela zákona o sudcoch a prísediacich

zavedenie regionálneho princípu do volieb členov Súdnej rady SR; opätovné zavedenie inštitútu hodnotenia sudcov; zobjektívnenie disciplinárneho konania sudcov

Zámer opatrenia: vytvoriť legislatívne podmienky pre zlepšenie reálneho fungovania inštitútu hodnotenia sudcov a disciplinárneho konania sudcov; zaviesť do systému volieb členov Súdnej rady Slovenskej republiky sudcami regionálny princíp

Obsah opatrenia:

- novela v záujme proporcionálneho zastúpenia jednotlivých krajov v Súdnej rade SR nahrádza doterajší 1 volebný obvod 8 volebnými obvodmi členenými podľa územných obvodov krajských súdov (*pozn.: súdna rada Slovenskej republiky je ústavný orgán, ktorého právomoci spočívajú hlavne v správe a regulácii súdnictva; predsedá jej predseda Najvyššieho súdu SR (v súčasnosti Štefan Harabin); po 3 členoch do rady nominuje prezident, parlament a vláda; 8 členov si volili sami sudcovia; pred prijatím novely sa však nezohľadňoval regionálny princíp*)
- hlasovanie súdnej rady má byť vždy verejné a vylučuje sa hlasovanie rady „per rollam“
- zavádza sa inštitút odlišného stanoviska v prípade nesúhlasu člena súdnej rady s jej rozhodnutím
- novela zavádza povinnosť zverejňovať materiály, o ktorých súdna rada rokuje; rovnako sa budú zverejňovať aj odlišné stanoviská členov súdnej rady
- ruší sa zákaz pre sudcov verejne sa vyjadrovať k súdnym rozhodnutiam; zákaz sa bude vzťahovať iba na rozhodnutia, ktoré ešte nenadobudli právoplatnosť
- novela prikazuje náhodný výber disciplinárneho senátu pre každé disciplinárne konanie zvlášť
- zoznam disciplinárnych senátov, databázy predsedov a členov disciplinárnych senátov budú zverejnené na internete
- zvyšuje sa možný postih za disciplinárne previnenie; sudcovi sa môže znížiť plat až o 30% (doteraz 15%)
- obnovuje sa pravidelné hodnotenie sudcov každých 5 rokov (pôvodne zrušené zákonom č. 517/2008 Z.z.)
- zavádza sa mechanizmus opätovného hodnotenia sudcov (po 2 rokoch) v prípade predchádzajúceho zistenia nedostatkov v práci sudcu
- pri preukázaní odbornej nespôsobilosti byť sudcom, môže byť sudca zbavený funkcie
- sledovanie výkonnosti sudcu v ním vybavovanej agende sa bude sledovať cezročný štatistický výkaz sudcu, ktorý bude slúžiť ako podklad pre hodnotenie sudcu; bude sa každoročne zverejňovať
- hodnotenie sudcov nebude vykonávať priamo predseda súdu, ale predsedovia grémií a kolégií

Názory proponentov:

- novela výrazne zlepší reálne fungovanie disciplinárneho konania a obmedzí tak riziko jeho zneužitia
- zverejňovaním údajov o disciplinárnych senátoch a výkonoch sudcov sa zvýši občianska kontrola justície
- súdna rada rozhoduje o záležitostiach, ktoré sa priamo týkajú chodu súdov a preto je dôležité, aby mal každý kraj v rade svojho zástupcu

Názory oponentov:

- zavedením regionálneho princípu sa zužuje právo sudcu voliť osem sudcov za členov Súdnej rady, rovnako aj právo sudcu byť volený za člena Súdnej rady všetkými sudcami
- zaradením sudcov Najvyššieho súdu a Špecializovaného trestného súdu do volebného obvodu Krajského súdu v Bratislave spôsobuje nevyváženosť medzi jednotlivými volebnými obvodmi a znevažuje sa postavenie Najvyššieho súdu, ktorý je ústavným orgánom

Primárny zdroj: Návrh zákona (č. 467/2011) o sudcoch a prísediacich

<http://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&ZakZborID=13&CisObdobia=5&CPT=553>

Stav opatrenia v legislatívnom procese: Schválené v NRSR 29.11.2011 v 3. čítaní; účinnosť od: 1.1.2012

Navrhovateľ: Ministerstvo spravodlivosti SR